

*До 200-ї річниці
з дня заснування
університету*

МЕТОДОЛОГІЯ СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

**ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
учасників Ювілейної XX Міжнародної
науково-практичної конференції
(22–23 лютого 2024 р., м. Харків)**

Харків 2024

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди (Україна),
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» (Україна),
Вірменський державний педагогічний університет імені Х. Абовяна (Вірменія),
Батумський державний університет імені Шота Руставелі (Грузія),
Телавський державний університет імені Якоба Гогобашвілі (Грузія),
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка (Україна),
Куявсько-Поморська Вища Школа в Бидгощі (Польща)

До 220-ї річниці з дня заснування університету

МЕТОДОЛОГІЯ СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ
учасників Ювілейної XX Міжнародної
науково-практичної конференції
(22–23 лютого 2024 р., м. Харків)

Харків
2024

УДК [37:001]«20»

Рекомендовано редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (протокол № 3 від 20.03.2024 р.)

Методологія сучасних наукових досліджень : збірник наукових праць учасників Ювілейної XX Міжнародної науково-практичної конференції (22–23 лютого 2024 р., м. Харків) / за заг. ред. К. Юр'євої. — Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2024. — 552 с.

Мови видання: українська, англійська, вірменська, грузинська.

У збірнику представлено результати актуальних наукових досліджень науковців, викладачів, учителів, вихователів, докторантів, здобувачів вищої освіти – учасників Ювілейної XX Міжнародної науково-практичної конференції «Методологія сучасних наукових досліджень» (Харків, 22–23 лютого 2024 р.) з України, Австрії, Бразилії, Вірменії, Грузії, Китайської Народної Республіки, Колумбії Польщі, Словаччини.

Для наукових працівників, викладачів закладів вищої освіти, учителів, вихователів, здобувачів вищої освіти. Може використовуватись у навчальному процесі на всіх рівнях вищої освіти.

Усі статті пройшли рецензування, зберігають авторську редакцію. Всю відповідальність за зміст публікацій несуть автори.

Організаційний комітет конференції:

Юрій БОЙЧУК – голова організаційного комітету, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Світлана БЕРЕЖНА – заступник голови організаційного комітету, доктор філософських наук, професор, проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Людмила ГАВРІЛОВА – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри теорії і практики початкової освіти Донбаського державного педагогічного університету (Слов'янськ, Україна)

Нунука ГЕЛДІАШВІЛІ – доктор філології, віце-ректор Телавського державного університету імені Якоба Гогешвілі (Телаві, Грузія)

Микола ДАНИЛЮК – доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Маріам ІСПРЯН – кандидат педагогічних наук, доцент, проректор з навчально-наукової роботи Вірменського державного педагогічного університету імені Хачатура Абовяна (Єреван, Вірменія)

Володимир КАРАПЕТАН – доктор психологічних наук, професор, професор кафедри дошкільної педагогіки та методик Вірменського державного педагогічного університету ім. Х. Абовяна (Єреван, Вірменія)

Мака КОЧАУРІ – головний спеціаліст служби інтернаціоналізації та зв'язків з громадськістю Телавського державного університету імені Якоба Гогешвілі (Телаві, Грузія)

Світлана КРИШТОФ – заступник голови організаційного комітету, кандидат педагогічних наук, директор Департаменту атестації кадрів вищої кваліфікації Міністерства освіти і науки України (Київ, Україна)

Рузанна ПЕТРОСЯН – кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної психології та соціології Вірменського державного педагогічного університету імені Хачатура Абовяна (Єреван, Вірменія)

Алла СОКОЛОВА – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Лела ТАВДГІРІДЗЕ – професор, доктор педагогічних наук, професор департаменту педагогіки Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Батумі, Грузія)

Володимир ФОМІН – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету мистецтв Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Заза ЦОТНІАШВІЛІ – професор, директор медіа програм Кавказького міжнародного університету (Тбілісі, Грузія)

Шалеа ЧКАДУА – доктор історичних наук, доцент, ректор Телавського державного університету імені Якоба Гогешвілі (Телаві, Грузія)

Ія ШИУКАШВІЛІ – головний спеціаліст служби інтернаціоналізації та зв'язків з громадськістю Телавського державного університету імені Якоба Гогешвілі (Телаві, Грузія)

Катерина ЮР'ЄВА – заступник голови організаційного комітету, доктор педагогічних наук, професор кафедри музичного мистецтва Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди (Харків, Україна)

Олександра ЯНКОВИЧ – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри ранньої освіти, спеціальної педагогіки та ресоціалізації Куявсько-Поморської Академії (Бидгощ, Польща); завідувач кафедри педагогіки і методики початкової та дошкільної освіти Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (Тернопіль, Україна)

Грицай С., Слітюк О. Штучний інтелект в галузі NFT мистецтва: підходи до глибокого навчання та творчості	242
Єжова О., Іваницька А. Символізм як особливість проектування творчих колекцій сучасних українських дизайнерів одягу	248
Іскерський І. До питання про необхідність адаптивної підготовки фахівців соціономічного профілю з використанням тайм-менеджменту	253
Kebadze M., Baidurashvili L., Orkodashvili L., Mchedlishvili N. Abolition of the Autocephaly of the Georgian Church and Establishment of Russian Church Rule in Georgia	257
Кобеля З., Коренга Т. Методологічний підхід щодо формування концепції оцінювання потенціалу розвитку підприємств	265
Косяченко К. Важлива роль неурядових організацій у протидії злочинності та співпраця з іншими суб'єктами протидії злочинності	271
Красій М. Порівняльно-правовий метод у сучасному кримінально-правовому дослідженні	274
Нетреба І. Лідерство як чинник розвитку сучасної організації	277
Petrosyants T., Martirosyan M. The Interpretation of the Image of the Armenian King Tigran the Great In the 10th Grade	280
Середа Г. KPI та OKR як вимірники результативності працівників: відмінності та сфера застосування	290
Симисенко І. Цифрові методи в політичних дослідженнях: нові обриси в аналізі політичної участі	295
Сушицька І. Огляд основних методів дослідження у мовознавстві і їх вплив на мовні зміни	300
Храбан Т. Контент-аналіз у дослідженнях соціальних і психологічних явищ	303
Шандар А. Моніторинг у соціальній сфері: функціональний аспект	308
Шерстюк Р., Козловський А., Неділенько В., Плотніков О. Удосконалення управління бізнес-процесами в умовах індустрії 4.0	312
МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ В ПЕДАГОГІЦІ ТА ПСИХОЛОГІЇ	317
Avagyan M., Nalbandyan T. Chess as a Means of Developing Communication Capabilities of Senior Preschoolers	318
Азат'ян В. Використання методів мнемоніки в процесі викладання англійської мови студентам-медикам	325
Бацуровська І. Інтеграція інтелектуальних систем у підготовку фахівців професійної освіти з цифрових технологій	329
Бурега Н., Загородній Р., Рутило М., Федорейко В. Застосування хмарно орієнтованих технологій в умовах змішаного та дистанційного навчання	334
Ван Пань, Юр'єва К. Концепція музичного розвитку дитини К. Свонвіка	337
Васильєва О. Підготовка студентського хору до event-art заходів у дистанційному форматі	341
Волкова Н. Використання інформаційних технологій у підготовці майбутніх інженерів-педагогів у сфері харчових технологій	345
Havrilova L. Music Art and Digital Technology: Conceptual Changes of the Nature and Forms of Music Existence	347
Газдик М. Значимість мотиваційно-цільового компонента у сформованості професійної компетентності майбутніх операторів з обробки інформації та програмного забезпечення у процесі фахової підготовки	351
Горбатюк Р., Білан Н. Інтерактивні методи контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в онлайн-середовищі Learning Apps	354
Гушпіт Л. Використання CHAT GPT на заняттях з української мови та літератури	358
Дмитренко В. Дефініційний аналіз понять «компетентність» та «проектна компетентність» у фаховій підготовці майбутнього учителя трудового навчання та технологій	361

Роман ГОРБАТЮК

*доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри машинознавства і транспорту,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка
м. Тернопіль, Україна*

Наталія БІЛАН

*доктор філософії,
доцент кафедри гуманітарної освіти і туризму,
ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»
м. Бережани, Україна*

ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ОНЛАЙН-СЕРЕДОВИЩІ LEARNING APPS

Анотація. Обґрунтовано теоретичні основи інтерактивних методів контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Запропоновано практичні шляхи їх реалізації в онлайн-середовищі Learning Apps. Визначено переваги їх використання у порівнянні з традиційними методами контролю для проведення поточної та тематичної перевірки знань студентів в умовах змішаного навчання.

Ключові слова: інтерактивні методи контролю, навчальні досягнення, здобувачі вищої освіти, контрольні вправи, Learning Apps.

Abstract. Theoretical foundations of interactive methods for assessing higher education learners' achievements have been substantiated. Practical approaches to their implementation in the online environment of Learning Apps have been proposed. The advantages of their utilization for conducting ongoing and thematic knowledge assessments of students in blended learning conditions have been identified in comparison with traditional assessment methods.

Key words: interactive assessment methods, educational achievements, higher education learners, assessment exercises, Learning Apps.

Постановка проблеми та її актуальність. Пандемія Covid-19, широкомасштабна війна внесли суттєві корективи в професійну підготовку майбутніх фахівців. Очне навчання змінило свій традиційний характер, спочатку стало дистанційним, а згодом перейшло у змішану форму. Органічне поєднання двох форматів навчання, онлайн та оффлайн, дозволило закладам вищої освіти адаптуватися до реалій сьогодення, якісно й успішно здійснювати освітню діяльність, посилити автономність студентів у здобутті знань. Застосування платформи Moodle, впровадження електронних навчальних курсів, проведення занять з використанням сервісів відео- та текстової комунікації, зберігання тематичних матеріалів у хмарних сховищах тощо пришвидшили цифровізацію освітнього процесу. Під впливом трансформації модернізувалися зміст, технології і методи навчання, з'явилися нові форми освітнього контенту. Відповідно актуалізувалася проблема пошуку сучасних методів контролю успішності здобувачів вищої освіти. Адже рівень теоретичних знань, практичних умінь і навичок, набутих у цифровому освітньому середовищі, слід перевіряти інноваційними засобами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вченими зроблено вагомий внесок у вирішенні проблеми пошуку ефективних методів, форм контролю знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти. Зокрема, її розв'язання знайшло висвітлення у наукових публікаціях Ю. Бабанського, І. Зязюна, В. Бочарнікової, П. Лузана, І. Зварича, А. Кузьмінського, Г. Мороховець, І. Булах, С. Мединської, Н. Мельник. Особливої уваги заслуговують також наукові розвідки О. Кондур, В. Ратушняка, О. Гаврилук, в яких представлено сучасні технології моніторингу якості знань студентів. Однак ґрунтовного дослідження потребують сучасні методи контролю знань, здобутих у форматі змішаного навчання.

Мета статті – теоретично обґрунтувати інтерактивні методи контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в онлайн-середовищі Learning Apps.

Виклад основного матеріалу. Контроль як «дидактичний засіб управління навчанням спрямований на забезпечення ефективності формування знань, умінь і навичок, використання їх на практиці, стимулювання навчальної діяльності студентів, формування у них прагнення до самоосвіти» [5, с. 213–214]. Практична реалізація освітньої, діагностичної, розвивальної, управлінської, виховної, оцінювальної, самооцінювальної функцій контролю відображає ступінь засвоєння програмного матеріалу здобувачами вищої освіти.

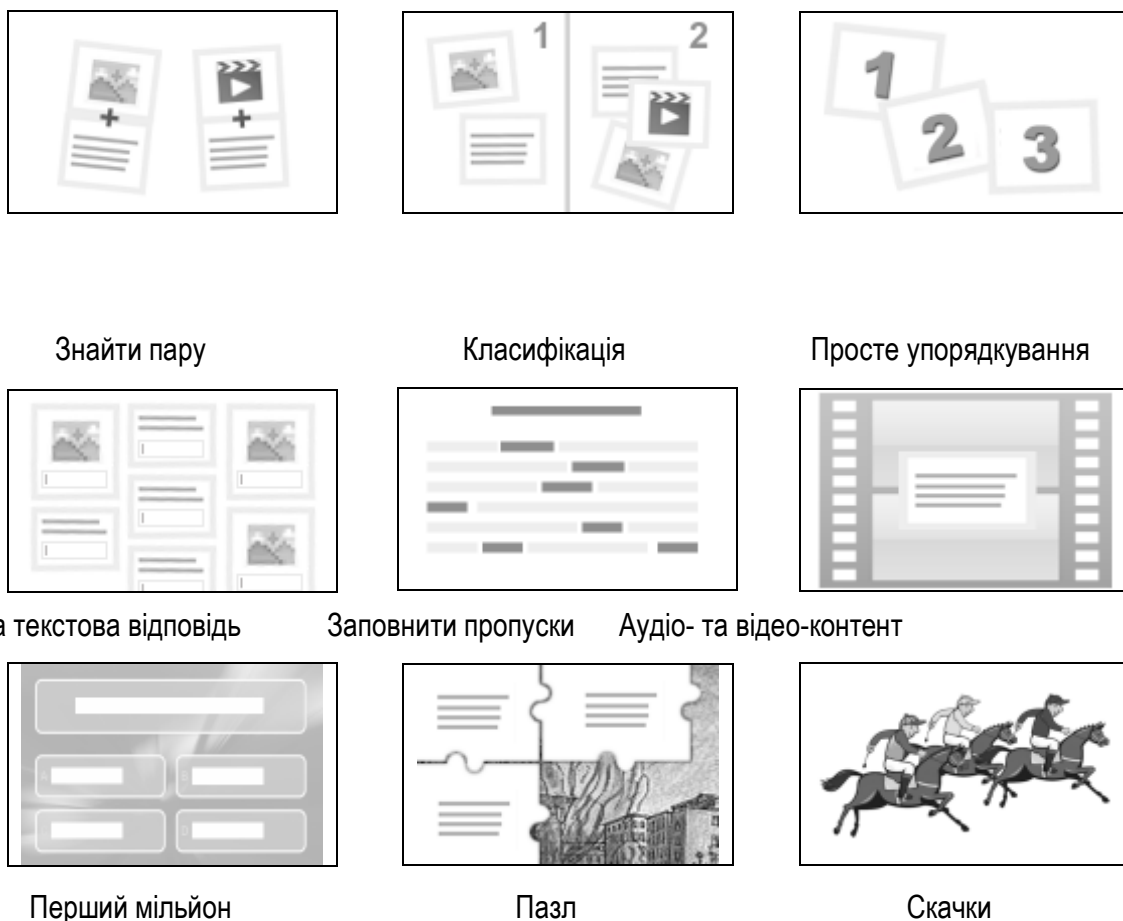
Беручи до уваги зазначене вище, констатуємо, що важливою складовою освітнього процесу є діагностування рівня успішності майбутніх фахівців у процесі професійної підготовки. Погоджуємося з позицією, що «від здатності своєчасно, цілеспрямовано, систематично організовувати й проводити заходи моніторингу, контролю та оцінювання засвоєних знань, сформованих умінь і навичок здобувачів вищої освіти з нормативних та вибіркового дисциплін залежать програмні результати навчання» [3, с. 54]. У зв'язку з цим особливу увагу слід акцентувати на проведенні поточної та тематичної перевірки знань студентів. Рівень засвоєння навчального матеріалу змістових модулів визначає показники підсумкового оцінювання в якісно-кількісному співвідношенні.

В умовах змішаного навчання позиції студентів в освітньому процесі суттєво змінилися – «від засвоювачів запропонованих знань до ініціативних здобувачів, готових до самоосвіти, здатних критично мислити, практично діяти, приймати нестандартні рішення у непередбачуваних ситуаціях, проявляти креативність» [2, с. 21]. Відповідно методи контролю повинні мати інноваційний характер, а запропоновані завдання для перевірки знань слід розробляти в інтерактивній формі, щоб мотивувати та зацікавити здобувачів вищої освіти до їх систематичного виконання, отримання високих результатів.

Враховуючи особливості організації й здійснення професійної підготовки майбутніх фахівців на засадах інноваційних технологій навчання, вважаємо за доцільне активно використовувати інтерактивні методи контролю для поточної та тематичної перевірки навчальних досягнень здобувачів вищої освіти. Ефективним засобом реалізації означеного процесу, на нашу думку, є онлайн-сервіс Learning Apps, який «дозволяє контролювати досягнення когнітивних цілей не лише на нижчих рівнях переглянутої таксономії Блума (пригадування, усвідомлення, застосування), але й на вищих (аналізування та оцінювання)» [1, с. 20].

На рис. 1 представлено шаблони для створення інтерактивних вправ в онлайн-середовищі Learning Apps, які доцільно використовувати в освітньому процесі, незалежно від форм організації навчання.

**Рис. 1. Шаблони для створення контрольних вправ
в онлайн-середовищі Learning Apps**

У порівнянні з усним, письмовим опитуванням, тестуванням, які носять більш традиційний характер, інтерактивні методи контролю спонукають до мотивованої перевірки знань, розвивають критичне мислення, забезпечують об'єктивність в оцінюванні, формують здатність до самоконтролю, створюють оптимальні умови для активної участі усіх здобувачів вищої освіти в діагностичних заходах, сприяють раціональності часу та позитивній атмосфері для виконання підсумкових завдань за темами змістового модуля. Контрольні вправи оцінюються або за «вбудованою шкалою, або мають характер зарахування (100%)» [4, с. 45]. Особливість інтерактивних методів контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти в онлайн-середовищі Learning Apps полягає у наданні можливості виконувати тематичне завдання діагностичного характеру до знайдення правильного рішення. Допущені помилки спонукають студентів до повторення, систематизації та узагальнення вивченого матеріалу з метою отримання максимального балу. Це формує цілеспрямованість, наполегливість, старанність у навчанні, прагнення до самовдосконалення, лідерські якості здобувачів вищої освіти.

Висновки. Підсумовуючи зазначене вище, вважаємо, що інтерактивні методи контролю, у порівнянні з традиційними, є продуктивними для проведення поточної та тематичної перевірки. Контрольні завдання, розроблені в онлайн-середовищі Learning Apps, у формі незавершеного тексту, аудіо-та відео-контенту, гри, вікторини дозволяють визначити рівень навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, реалізувати їх знання,

уміння і навички відповідно до внутрішнього потенціалу, сформувати індивідуальні мотиви, почуття успіху, здатність до самооцінки та самоактуалізації особистості майбутнього фахівця в процесі професійної підготовки.

Перспективи подальших розвідок вбачаємо в експериментальній перевірці ефективності інтерактивних методів контролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням» шляхом практичного виконання лексико-граматичних завдань в онлайн-середовищі Learning Apps.

Список використаних джерел

1. Бігун М. І. Використання інтерактивних вправ Learning Apps у якості контрольованого виду діяльності в дистанційних курсах Moodle. *Moodle Moot Ukraine 2018. Теорія і практика використання системи управління навчанням Moodle* : Тези доповідей VI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 25 травн. 2018 р. Київ : КНУБА, 2018. С. 20.
2. Білан Н. М. Формування іншомовної компетентності майбутніх інженерів-енергетиків засобами проєктних технологій у технічних університетах : дис. ... д-ра філософії : спец. 015 Професійна освіта / Тернопільський нац. пед. ун-т імені Володимира Гнатюка. Тернопіль, 2022. 350 с. <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/27682>
3. Горбатюк Р., Білан Н., Сіткар С. Діагностична компетентність у структурі професійної підготовки здобувачів вищої освіти. *Молодь і ринок*. 2023. № 8 (216). С. 53–57. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.289422>
4. Горбатюк Р. М., Дудка У. Т. Підготовка майбутніх фахівців економічних спеціальностей засобами онлайн-сервісу Learning Apps. *Ukrainian Journal of Educational Studies and Information Technology*. 2019. Vol. 7, Issue 3. P. 42–56. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/20840>
5. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2006. 352 с.